

Wpłynęło
dnia 29. 10. 2021

Ilość zał.
Podpis Łódź

28793

umopoczno@um.opoczno.pl

Od: PIW Opoczno <opoczno.piw@wetgiw.gov.pl>
Wysłano: piątek, 29 października 2021 13:00
Do: opoczno@lodr-bartoszewice.pl; bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl;
buiuro_rady@opocznopowiat.pl; bp085_kancelaria@arimr.gov.pl;
sekretariat@ugslawno.pl; sekretariat@zarnow.eu; ugbialaczow@wp.pl;
sekretariat@bialaczow.pl; mniszkow@mniszkow.pl; gmina@gminaparadyz.pl;
poswietne@poswietne.pl; umopoczno@um.opoczno.pl; ugm@drzewica.pl
Temat: dot. planu bezpieczeństwa biologicznego rolników
Załączniki: pismo przewodnie.pdf; 1.Plan bezpieczeństwa-biologicznego-gospodarstwa-DO
300 sztuk-średniorocznie-RWK2021-605 (3).docx; 2.Plan bezpieczeństwa
biologicznego -gospodarstwa-POWYŻEJ 300 sztuk-średniorocznie-RWK2021-605
(1).docx; 3.Wytyczne-praktyczne-wdrożenie-zasad-spełniania-wymagań-
bioasekuracji-RWK2021-605.docx; 4. Informacja RWK 2021_605.docx

Dzień dobry.

W załączeniu przekazuję pismo Powiatowego Lekarza Weterynarii w Opocznie wraz załącznikami w sprawie planu bezpieczeństwa biologicznego rolników utrzymujących świnie.

Pozdrawiam, Małgorzata Kowalska - PIW Opoczno.

Opoczno, dnia 29 października 2021 roku

INSPEKCJA WETERYNARYJNA

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII

W OPOCZNIE

lek. wet. Paweł Śpiewak

Szanowni Państwo

— wg rozdzielnika —

Nasz znak: Z.5101.1.2021

W związku z poleceniem Głównego Lekarza Weterynarii w sprawie **konieczności intensyfikacji działań odnośnie dostosowania do wymogów bioasekuracji**, wynikających z przepisów załącznika II rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (zwanego dalej: „rozporządzeniem 2021/605”), **w szczególności w zakresie posiadania ogrodzeń oraz wdrożenia planu bezpieczeństwa biologicznego**, w załączeniu przekazuję **do dystrybucji wśród hodowców świń** w sposób zwyczajowo przez Państwa przyjęty następujące dokumenty:

1. wzór dokumentu „Plan bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw utrzymujących świnię w liczbie 300 sztuk średniorocznie, niezatrudniających pracowników do obsługi zwierząt, i produkcji pasz spoza gospodarstwa”;
2. propozycję do ewentualnego wykorzystania wzoru dokumentu „Plan bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw utrzymujących świnię w liczbie powyżej 300 sztuk średniorocznie”;
3. wytyczne dotyczące praktycznego wdrażania zasad spełniania wymagań bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię zgodnie z wymaganiami załącznika II RWK 2021/605;
4. informacja dla rolników utrzymujących świnię w sprawie planu bezpieczeństwa biologicznego.

Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii pod linkiem: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/afrykanski-pomor-swin> w zakładce: „Wdrażanie wymagań Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/605”.

Jednocześnie wyjaśniam, iż załączone do pisma wzory dokumentów mają charakter poglądowy, co oznacza, że inne plany sporządzone przez producentów świń, a odpowiadające wymaganiom RWK 2021/605, będą respektowane przez wszystkie organy Inspekcji Weterynaryjnej.

Załączone wzory dokumentów są kierowane przede wszystkim do rolników prowadzących małe i średnie gospodarstwa rolne.

Plany zatwierdzone dotychczas przez powiatowych lekarzy weterynarii są obowiązujące i nie wymagają zmian.

Warunkiem skutecznego wdrożenia bioasekuracji jest zawsze świadomość posiadaczy zwierząt co do konieczności przestrzegania określonych zasad, aby maksymalnie ograniczyć ryzyko występowania zakażeń zwierząt, co należy osiągnąć przede wszystkim przez intensywne akcje informacyjne oraz szkolenia.

Mając na uwadze powyższe oraz realne ryzyko braku możliwości wywozu świń poza obszar objęty ograniczeniami I, II i III ze względu na brak dostosowania znaczącej części gospodarstw do wymagań bioasekuracji wynikających z RWK 2021/605, proszę o potraktowanie niniejszej sprawy priorytetowo i dołożenie wszelkich starań w celu dotarcia z przedmiotowymi informacjami do jak najszerzej liczby hodowców świń.

Informuję także, że termin na zapewnienie ogrodzeń ochronnych co najmniej dla pomieszczeń, w których utrzymywane są świny, oraz budynków, w których przetrzymuje się paszę i ściłkę musi zostać przedłużony, a brak jego spełnienia nie będzie na chwilę obecną egzekwowany.

Posiadanie planu bezpieczeństwa biologicznego należy traktować rygorystycznie, przy czym przy pierwszej przesyłce po dacie 1 listopada 2021 r. należy przekazać rolnikom utrzymującym świny informację, że każda kolejna przesyłka nie będzie już możliwa bez przedstawienia zatwierdzonego planu bezpieczeństwa biologicznego.

Dziękuję za współpracę.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
29. 10. 2021 w Opocznie
lek. wet. Paweł Śpiewak

Załączniki:

1. wzór planu bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstwa do 300 świń rocznie,
2. wzór planu bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstwa powyżej 300 świń rocznie,
3. wytyczne odnośnie wdrażania planu bezpieczeństwa biologicznego w gospodarstwie,
4. informacja dla rolników w/s planu bezpieczeństwa biologicznego.

Otrzymują:

1. Starosta Opoczyński Marcin Baranowski, ul. Kwiatowa 1A, 26-300 Opoczno,
2. Burmistrz Opoczna Dariusz Kosno, ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno,
3. Burmistrz Drzewicy Janusz Reszelwski, ul. S. Staszica 22, 26-340 Drzewica,
4. Wójt Gminy Białaczów Barbara Goworek, ul. Piotrkowska 12, 26-300 Opoczno,
5. Wójt Gminy Sławno Tadeusz Wojciechowski, ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 31, 26-332 Sławno,
6. Wójt Gminy Żarnów Krzysztof Nawrocki, ul. Opoczyńska 5, 26-330 Żarnów,
7. Wójt Gminy Mniszków, ul. Powstańców Wielkopolskich 10, 26-341 Mniszków,
8. Wójt Gminy Paradyż Wojciech Rudalski, ul. Konecka 4, 26-333 Paradyż,
9. Wójt Gminy Poświętne Michał Franas, ul. Akacjowa 4, 26-315 Poświętne,
10. Kierownik BP ARiMR w Opocznie Anna Białek, ul. Piotrkowska 49, 26-300 Opoczno,
11. Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Opocznie, ul. Piotrkowska 49, 26-300 Opoczno,
12. Biuro Powiatowe IRWL w Opocznie, ul. Kwiatowa 1A, 26-300 Opoczno,
13. dziekan opoczyński, ks. kan. Jan Serszyński, ul. Kościelna 2, 26-300 Opoczno,
14. dziekan żarnowski, ks. kan. mgr Grzegorz Zbroszczyk, ul. Szkolna 12, 26-330 Żarnów.

Ref.: OP

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Opocznie, ul. Staromiejska 35, 26-300 Opoczno
tel.: (44) 755-23-14, fax: (44) 755-26-02, e-mail : opoczno.piw@wetgiw.gov.pl, www.bip-piw.opoczno.pl

Plan bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw utrzymujących świnie w liczbie 300 sztuk średniorocznie, nie zatrudniających pracowników do obsługi zwierząt, i produkcji pasz spoza gospodarstwa¹.

Nazwa Gospodarstwa	(jeśli dotyczy)
Adres	
Numer identyfikacyjny	
Telefon	
Właściciel	

Czynnik wpływający na bezpieczeństwo biologiczne	Sposób zabezpieczenia przed rozprzestrzenianiem chorób	Wykonanie TAK/NIE ²
Ustalenie stref „czystych” i „brudnych”	Strefa „czysta” – budynki / pomieszczenia / miejsca gdzie trzyma się świnie, ściółkę, paszę. Strefa „brudna” - część gospodarstwa nie granicząca bezpośrednio z wejściami do strefy „czystej”, która obejmuje dom mieszkalny posiadacza świń, miejsce parkowania samochodów, maszyn rolniczych, kontenery na odpady itp.	
Czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń	Czyszczenie i dezynfekcja pomieszczeń odbywa się za każdym razem kiedy świnie zostaną wyprowadzone z kojca/pomieszczenia albo minimum raz na 6 miesięcy. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	
Czyszczenie i dezynfekcja sprzętu	Czyszczenie i dezynfekcja sprzętu używanego w strefie „czystej” odbywa się min raz w tygodniu lub za każdym razem gdy sprzęt jest wyniesiony spoza strefy „czystą” lub zabrudzony. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	
Czyszczenie i dezynfekcja samochodów, maszyn	Samochody i urządzenia wjeżdżające na teren gospodarstwa muszą mieć oczyszczone i zdezynfekowane min. koła i nadkola. Pojazdy wjeżdżające do strefy „czystej” muszą być umyte i zdezynfekowane z zewnątrz w całości. Do dezynfekcji używa się środków zatwierdzonych do zwalczania wirusów i bakterii oraz z nie przekroczonym terminem ważności do użycia. Instrukcja przygotowania środka dezynfekcyjnego dostępna jest w gospodarstwie do wglądu dla osoby przygotowującej odpowiedni roztwór.	
Higiena osób mających kontakt ze świniami	Każda osoba obsługująca świnie lub pracująca przy paszy / ściółce przy wejściu do strefy „czystej” zmienia obuwie oraz ubranie robocze używane wyłącznie w wyznaczonej strefie. Przy wejściu do strefy czystej (obligatoryjnie przy budynku gdzie przebywają świnie) znajduje się stałe źródło wody lub zamiennie np. wiaderko z wodą, mydło i szczotka oraz mata/kuweta z środkiem dezynfekcyjnym	
Wprowadzanie świń do gospodarstwa	Wprowadzenie świń ze znanego źródła, odpowiednio oznakowanych i ze świadectwem zdrowia; nie umieszczanie świń w tym samym kojcu, w którym przebywają inne świnie, trzymane dłużej niż 30 dni lub od urodzenia. Rozród świń – optymalnie inseminacja. Dopuszcza się naturalne krycie knurem utrzymywanym we własnym gospodarstwie, nie stosuje się naturalnego krycia loszek i loch pochodzących z innych gospodarstw.	

Wysyłanie świń z gospodarstwa	Wysyłanie świń bez objawów chorobowych, właściwie oznakowanych i z wymagana dokumentacją (świadcstwo zdrowia, dokument łańcucha żywieniowego jeśli do rzeźni). Rozród świń – inseminacja lub naturalne krycie knurem utrzymywanym we własnym gospodarstwie. Nie stosuje się naturalnego krycia knurem pochodzącym z innego gospodarstwa (nie dopuszcza się wysyłek loch/loszek do knura).	
Posiadanie wiedzy na temat chorób świń	Uczestniczenie w szkoleniach organizowanych przez PLW, ODR inne; posiadać ulotki i materiały dotyczące zapobiegania chorobom świń	
Wejście osób z zewnątrz w celu wykonania usług (naprawy, remonty, wizyty lekarskie, inseminacja itd.)	Każda osoba wchodząca do strefy „czystej” musi: oczyścić obuwie i zastosować jednorazowe ochraniacze/ zmienić obuwie na robocze stosowane wyłącznie w budynku inwentarskim; zastosować jednorazowy kombinezon ochronny lub czyste, wyprane ubranie robocze. Przejście do budynku gdzie przebywają świny wyłącznie przez matę dezynfekcyjną/kuwetę wypełnioną środkiem dezynfekcyjnym. Narzędzia używane w strefie „czystej” muszą być wyczyszczone i jeśli możliwe zdezynfekowane. Narzędzia ze strefy czystej nie mogą być używane poza strefą czystą.	
Przygotowanie paszy dla świń	Zakaz stosowania zielonki, odpadków kuchennych; ziarno przed skarmianiem pozyskane z ooo* II lub ooo III przechowywane 30 dni; zabezpieczone przed dostępem zwierząt w zamykanym pomieszczeniu.	
Materiał ściółkowy dla zwierząt - słoma	Materiał ściółkowy pozyskany z ooo* II lub ooo III przechowywany 90 dni przed zastosowaniem; zabezpieczony przed dostępem zwierząt pod dachem i ogrodzony lub w zamykanym pomieszczeniu.	
Zagospodarowanie odpadów w tym padłych świń	Wszystkie padłe świny w wieku powyżej 28 dni zgłaszane raz w tygodniu do PLW; przechowywanie padłych świń w zamykanych kontenerach w strefie „brudnej”.	

* ooo – skrót od obszar objęty ograniczeniami

Kontrola przeprowadzona w dniu

.....
Imię i nazwisko powiatowego lekarza weterynarii
(lub pieczętka)

.....
Akceptacja planu / Brak akceptacji podpis³

Czynnik wpływający na bezpieczeństwo biologiczne	Uwagi PLW w celu korekty Planu lub jego wykonania

Zapoznałem się i rozumiem uwagi PLW dotyczące poprawienia „Planu bezpieczeństwa biologicznego”.

Data

Podpis.....
właściciel/posiadacz świń

1- Analiza i weryfikacja „Planu bezpieczeństwa biologicznego” przeprowadzana jest min. raz do roku przez powiatowego lekarza weterynarii podczas kontroli w gospodarstwie. Dokument zatwierdzony już przez PLW w „okresie przejściowym” (do końca października 2021) obowiązuje.

2 – Wypełnia właściciel / posiadacz świń.

3 – Niepotrzebne skreślić

PLAN BEZPIECZEŃSTWA BIOLOGICZNEGO

*dla gospodarstw utrzymujących świnie w liczbie
powyżej 300 sztuk średniorocznie*

PLAN BEZPIECZEŃSTWA BIOLOGICZNEGO jest to dokument zawierający wszelkie niezbędne informacje mające na celu monitorowanie oraz ograniczanie ryzyka wniknięcia choroby do stada niezależnie od charakteru prowadzonej produkcji. PBB powinien zawierać zarówno mapy sytuacyjne, jak i analizę ryzyka przeprowadzoną w gospodarstwie, co pozwala ocenić i ewentualnie modyfikować stan zabezpieczenia fermy pod względem biobezpieczeństwa.

PBB powinien być przygotowany w taki sposób, aby był on czytelny zarówno dla pracowników i osób związanych z obsługą fermy, jak również dla osób postronnych.

PBB powinien definiować punkty krytyczne dla gospodarstwa oraz wykazać niezbędne działania w celu wyeliminowania lub ograniczenia czynnika stwarzającego ryzyko zdrowotne dla stada. Opracowanie PBB powinno być ukierunkowane na kontrolę ryzyka związanego z utratą statusu zdrowotnego stada niezależnie od jednostki chorobowej, jednak ze szczególnym ukierunkowaniem na ASF.

PBB powinien być przygotowany w sposób czytelny, łatwy do użycia i rewidowany przez załogę fermy co najmniej raz w roku lub przy każdej zmianie sytuacji epizootycznej w sąsiedztwie gospodarstwa, powiecie czy kraju mogącej mieć wpływ na bezpieczeństwo stada, a także po każdej dużej zmianie organizacyjnej lub technologicznej w gospodarstwie.

W PBB należy zawrzeć wszystkie opracowane dla gospodarstwa procedury operacyjne, wzory rejestrów oraz protokołów

SPIS TREŚCI

I INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikacyjne fermy
2. Osoba odpowiedzialna za bioasekurację - koordynator
3. Specyfikacja produkcyjna
4. Mapa fermy
5. Mapa otoczenia fermy

II ANALIZA RYZYKA

1. Organizacja gospodarstwa
 - a. Podział gospodarstwa na strefy
 - b. Punkty sanitarne na granicy stref
 - c. Zabezpieczenie granic stref
2. Pracownicy i goście
 - a. Procedura wejścia do poszczególnych stref
 - b. Procedury bioasekuracyjne dla personelu i gości
 - c. Szkolenia i informacje
 - d. Ubrania i obuwie
3. Dezynfekcja
 - a. Organizacja punktów dezynfekcyjnych
 - b. Mycie i dezynfekcja pojazdów i sprzętów
4. Ruch samochodów wewnątrz gospodarstwa
5. Pasza i woda
6. Usuwanie obornika i gnojowicy
7. Gospodarka odpadami komunalnymi
8. Zagospodarowanie zwierząt martwych
9. Bioasekuracji wewnętrzna
 - a. monitorowanie stanu zdrowia stada
 - b. poruszanie się pracowników między sekcjami/oddziałami
 - c. przemieszczanie zwierząt
 - d. procedury weterynaryjne
 - e. zarządzanie stadem AIAO
 - f. program szczepień
 - g. zakup zwierząt
10. Zabezpieczenie fermy - szkodniki, gryzonie, zwierzęta dzikie i domowe.
11. Wewnętrzne procedury kontrolne
12. Wykonywanie napraw i remontów
13. Wykonywanie sekcji i odbiór padliny
14. Magazyny zbożowe, komponentów pasz, ściółki
15. Opieka weterynaryjna, monitoring statusu zdrowotnego stada

III DOKUMENTY POMOCNICZE

1. Lista kontaktowa
2. Plan awaryjny na wypadek wystąpienia choroby zwalczanej z urzędu

I INFORMACJE OGÓLNE

1. Dane identyfikacyjne fermy

Zawarte w tym miejscu dane muszą pozwalać na dane identyfikacyjne fermy oraz właściciela i osobę bezpośrednio odpowiedzialną za produkcję w danym obiekcie.

Przykład:

Nazwa Gospodarstwa	Ferma 1
Adres	Zwierzyniec 1 00-001 Zwierzyniec
Numer weterynaryjny	PL 000 0000 001
Telefon	111-222-333
Właściciel	Jan Zwierzyniecki
Osoba zarządzająca	Krzysztof Zwierzyniecki
Koordynator bioasekuracji	Jan Kowalski

2. Specyfikacja produkcyjna

Opis produkcji jednostki, dane o charakterze prowadzonej działalności oraz jednostkach powiązanych. Dane te powinny zarysowywać sposób funkcjonowania gospodarstwa.

Przykład:

Typ gospodarstwa	Ferma zarodowa
Pogłowie:	Maciory – 1000 Warchlaki – 2000 Tuczniki – 3000 Knury - 4
Działalność powiązana	Mieszalnia pasz Biogazownia Produkcja roślinna
Pola uprawne	100 ha
Gospodarstwa powiązane	Tucz kontraktowy 1 Tucz kontraktowy 2

3. Mapa gospodarstwa

WYTYCZNE: Plan fermy musi odzwierciedlać aktualną sytuację organizacyjną fermy i być aktualizowany na bieżąco, każdorazowo po zmianie.

Plan musi zawierać informację o wszystkich budynkach i instalacjach zlokalizowanych w obrębie działki fermy.

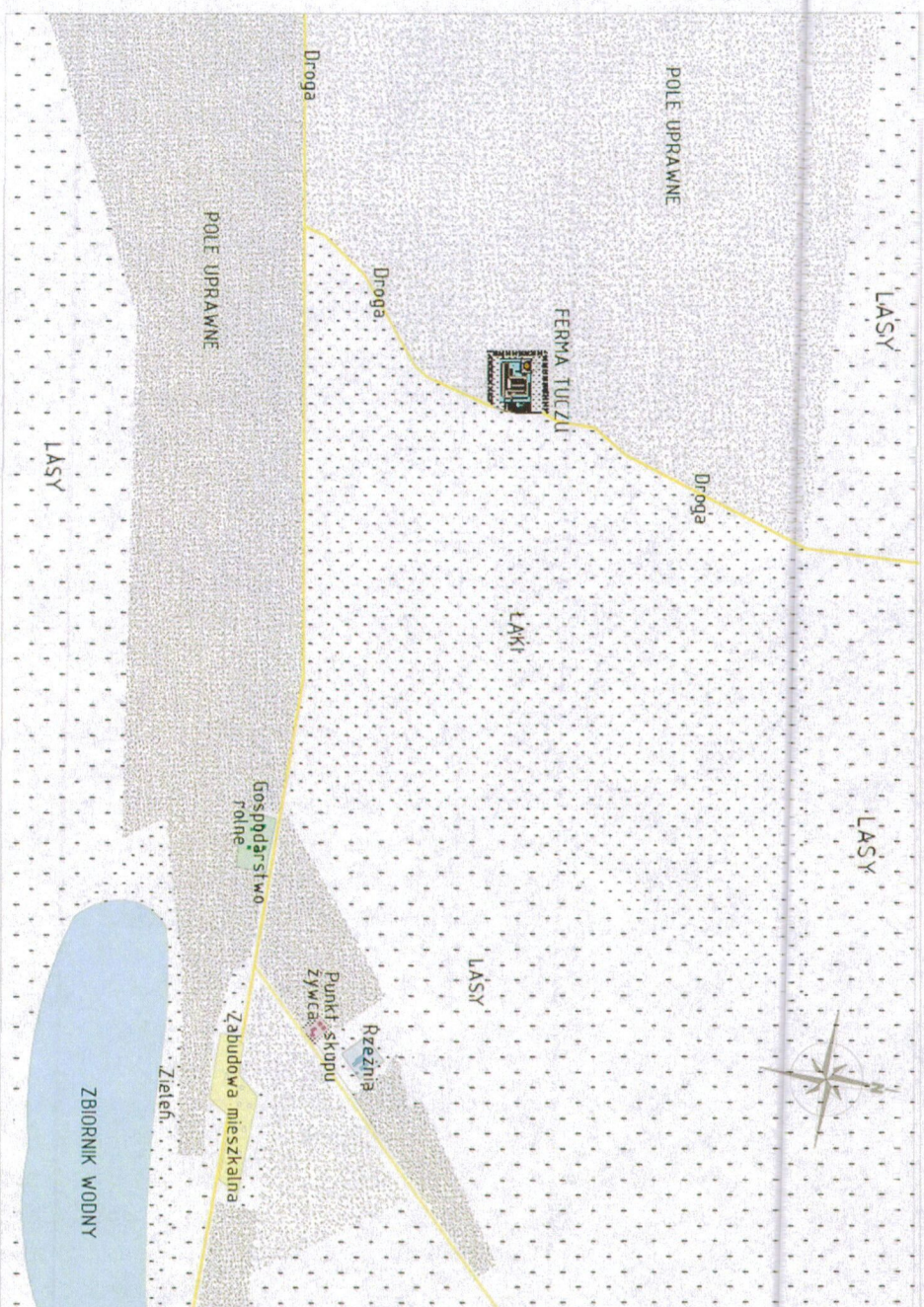
Plan musi zawierać takie elementy jak:

- wskazanie kierunków geograficznych
- granice działki i lokalizację fermy względem najbliższego otoczenia
- ogrodzenia
- granice stref –czystej, brudnej i ryzyka
- budynki inwentarskie wraz z zaznaczonymi jednostkami produkcyjnymi (sekcjami),
- wyznaczone miejsca wjazdu/wyjazdu pojazdów do każdej ze stref
- wyznaczone miejsca wejścia i wyjścia ludzi do każdej ze stref
- parkingi dla pojazdów, urządzeń i sprzętów
- magazyny komponentów pasz, pasz i ściółki, silosy, mieszalnie pasz
- magazyny towarów – miejsca ewentualnej ich kwarantanny lub/i dezynfekcji
- wewnętrzne drogi przemieszczania się ludzi i zwierząt, nasienia, paszy, padliny i odpadów
- źródła wody
- punkt dostarczania nasienia przez podmiot zewnętrzny
- rampy przeładunkowe
- kwarantanny dla zwierząt
- łączniki między budynkami
- miejsca składowania gnojowicy lub obornika
- miejsce przechowywania i odbioru padliny, ewentualnie spalarnia
- budynki mieszkalne i socjalne, biura, warsztaty, magazyny, wiaty, płyty obornikowe
- myjnie, niecki, wiaty i bramki dezynfekcyjne
- inne istotne elementy mające istotny wpływ na funkcjonowanie lub biobezpieczeństwo fermy

WTYCZNE: Właściciel stada posiada layout (plan) okolicy fermy uwzględniający obszar o promieniu 3 km. Plan powinien zawierać informacje o podmiotach mogących mieć wpływ na status zdrowotny świń w gospodarstwie.

Drogi publiczne, drogi niepubliczne, lasy, wody stojące lub płynące i inne elementy mogące mieć wpływ na funkcjonowanie lub biobezpieczeństwo danej jednostki.

Przykład:

II ANALIZA RYZYKA

Ten dział musi być odpowiedzią na Wykaz potencjalnych źródeł zagrożenia dla zdrowia świń i propozycje działań zapobiegawczych.

Poniżej proponowana lista aspektów do przeanalizowania w celu poprawy bezpieczeństwa fermy oraz propozycja kontroli poszczególnych punktów krytycznych.

CZYNNIK BIOBEZPIECZEŃSTWO	WPLYWAJĄCY	NA	PROPONOWANE ROZWIĄZANIE	DALSZA KONTROLA/MONITORING
Lokalizacja fermy			Należy na bieżąco monitorować sąsiedztwo fermy. W przypadku obserwacji dużej ilości dzikich zwierząt należy postarać się o wycięcie okolicznych drzew i krzaków. Można również zastosować alternatywne środki odstraszające zwierzęta (zapachowe, dźwiękowe, itp.) W miarę możliwości rozważyć odsunięcie zasiewów kukurydzy od granicy działki – optymalnie 150 m. Warto sprawdzić czy w promieniu 500 m od gospodarstwa nie jest rozlewana gnojowica lub obornik z innych gospodarstw utrzymujących trzodę chlewną. W takim przypadku warto postarać się o zmianę sytuacji z właścicielem gruntów.	Lokalizacja fermy jest to czynnik, na który nie mamy wpływu, jednak istnieje szereg możliwych zabiegów ograniczających wpływ czynników ryzyka w najbliższej okolicy.
Zabezpieczenie gospodarstwa			Każde gospodarstwo musi być ogrodzone. Dotyczy to zarówno zasadniczych budynków inwentarskich, jak i przylegających lub podlegających gospodarstwu miejscom operowania, takim jak mieszalnie pasz, magazyny pasz i surowców, Ogrodzenie powinno być solidnie wykonane, trwale związane z gruntem, optymalnie o wysokości 150 cm. Przy bramach wjazdowych należy umieścić tablice z napisem „Osobom nieupoważnionym wstęp wzbroniony”.	Kontrolę ciągłości ogrodzenia powinno się wykonywać na bieżąco, co najmniej raz na tydzień. Dziury w ogrodzeniu i potencjalne miejsca wtargnięcia nieupoważnionych osób lub zwierząt dzikich należy zabezpieczać niezwłocznie po zaobserwowaniu.
Podział gospodarstwa na strefy			Wstęp do gospodarstwa musi być ściśle kontrolowany i ograniczony do niezbędnego minimum. Gospodarstwo powinno być podzielone na strefy, gdzie reżim wstępu powinien być stopniowo zwiększany i najwyższy w strefie	Granice stref muszą być jasno określone i rozpoznawalne nawet dla osób niezwiązanych z gospodarstwem. Wjazd na strefy i dostęp dla ludzi musi być uregulowany procedurą. Minimalne

	czystej gospodarstwa, jak nazywana jest strefa produkcyjna. Strefy powinny być widocznie oddzielone, fizyczną barierą, wjazd i dostęp na strefy musi być ściśle kontrolowany i określony procedurą, możliwy jedynie w wyznaczonych miejscach gdzie umieszcza się służę dezynfekcyjne. Sam budynek inwentarski może stanowić strefę czystą. Gospodarstwo należy podzielić przynajmniej na dwie strefy – strefę czystą – produkcyjną, gdzie dostęp mają zwierzęta produkcyjne oraz osoby pracujące w tej strefie, dostęp do tej strefy możliwy jest jedynie po zmianie odzieży i obuwia, na właściwe dla gospodarstwa, a także po umyciu i dezynfekcji rąk - strefę brudną gospodarstwa obejmującą ogrodzoną część fermy, na której odbywa się transport zwierząt i dóbr, produkcja pasz, magazyny oraz parkingi dla pojazdów polowych, itd. , gdzie dostęp musi być ograniczony do niezbędnego minimum, zarówno dla pojazdów, jak i ludzi. Dostęp do tej strefy możliwy jest jedynie po dezynfekcji kół pojazdu i dezynfekcji obuwia. Strefa znajdująca się poza kontrolą gospodarstwa nazywana jest strefą ryzyka. Czasami wydzielana jest tak zwana strefa buforowa, czyli ogrodzona część gospodarstwa, w której obowiązuje zasada ograniczonego dostępu, jednak poza tą zasadą nie obowiązują dodatkowe zabiegi bioasekuracyjne. W tej strefie często zlokalizowane jest biuro lub dom mieszkalny i parking samochodów osobowych.	wymogi bezpieczeństwa wymagane przy dostępie do strefy czystej gospodarstwa to mycie i dezynfekcja rąk i obuwia, zmiana odzieży i obuwia na właściwe dla gospodarstwa lub w ostateczności zastosowanie odzieży jednorazowej i ochroniaczy na buty. Minimalne wymogi bezpieczeństwa rekomendowane przy wjeździe na teren strefy czystej to (mycie) dezynfekcja pojazdu. Ze względu na funkcjonalność i biobezpieczeństwo zaleca się, aby budynki mieszkalne i strefa prywatna była wyłączona ze strefy brudnej gospodarstwa.
Służby na granicy stref	Służby na granicy stref muszą być podzielone na część brudną i czystą, a linia graniczna musi być jasno rozpoznawalna i najlepiej stanowić granicę fizyczną (np. tawka lub linia pryzmików). Wymagana jest każdorazowa zmiana obuwia i odzieży roboczej przy wejściu i wyjściu do/z strefy czystej.	Zastosowanie się do procedury wejścia oraz ścisłego zachowania stref należy weryfikować na bieżąco, w przypadku problemów z wdrożeniem należy zastosować środki kontroli typu monitoring wizyjny.

	Wyposażenie śluzu musi umożliwiać wymagane mycie i dezynfekcja rąk (środki używane do odkażania spełniają wymagania i zarejestrowanych zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych);	
Bramki i maty dezynfekcyjne	Wjazd na teren gospodarstwa musi być poprzedzony dezynfekcją pojazdu i sprawdzeniem jego czystości. Wjazd na fermę powinien być wyposażony w urządzenia/ maty do dezynfekcji. W wejściach/wjazdach pomiędzy strefami czystą i brudną wyłożony jest sprzęt do dezynfekcji.	Przy zastosowaniu wanien i mat dezynfekcyjnych należy zwrócić uwagę na ich czystość i stan środka dezynfekcyjnego. Przy zastosowaniu automatycznych bramek dezynfekcyjnych należy dostosować prędkość przejazdu do zaleceń producenta.
Ograniczenie dostępu	Zaleca się radykalne ograniczenie dostępu do stref gospodarstwa wszystkim obcym środkom transportu oraz osobom postronnym. Ograniczenie to powinno mieć zastosowanie do strefy brudnej i kategorycznie do strefy czystej gospodarstwa. Wjazd i wejścia do stref gospodarstwa muszą być uzasadnione i udokumentowane.	Należy zwrócić uwagę na czystość wjeżdżających środków transportu, w razie konieczności wdrożyć procedurę mycia przed zastosowaniem dezynfekcji.
Drogi wewnętrzne	Należy dążyć (gdzie to możliwe) do jasnego rozdzielenia dróg czystych i brudnych - czyste – drogi przemieszczania się personelu, paszy, zwierząt - brudne – drogi usuwania padliny, odpadów, gnojowicy, obornika.	
Parkingi	Parkingi dla gości, pracowników oraz dostawców powinny być wydzielone poza granicami gospodarstwa. Parkingi dla samochodów osobowych najlepiej wydzielić w strefie buforowej. Parkingi maszyn rolniczych i wewnętrznych środków transportu często wydzielane są w strefie brudnej gospodarstwa.	
Rampy załadawczo - wyładawcze	Rampy do sprzedaży/odbioru zwierząt najlepiej usytuować na granicy strefy brudnej i strefy ryzyka Dopuszczalna jest również lokalizacja na granicy strefy czystej i brudnej. Obcy	Obsługa sprzedaży i transportu zwierzęcego jest punktem krytycznym dla każdego gospodarstwa. Opracowanie procedur operacyjnych związanych

	transport zwierzęcy nie powinien wjeżdżać na teren gospodarstwa, a zwierzęta raz wygonione z budynków inwentarskich nie mogą powracać do budynków inwentarskich. Rampy powinny być podzielone przynajmniej na 2 strefy, które zapobiegają możliwości cofania się zwierząt oraz ustanowią granicę między strefą brudną i ryzyka. Kierowcy obcego transportu nie mogą mieć wstępu na rampę lub powierzchnię przeznaczoną dla załogi fermy. Należy wdrożyć zakaz pożyczania sprzętu oraz przeanalizować sposób przekazywania i podpisywania dokumentów. Rampy przeładunkowe powinny być wykonane z materiałów łatwych do umycia i dezynfekcji, oraz powinny być poddawane tym zabiegom po każdym użyciu, bez zbędnej zwłoki, przy czym gnojowica z mycia rampy powinna mieć osobny odpływ zapobiegający mieszaniu się z gnojowicą magazynowaną w budynkach inwentarskich.	z tym zagadnieniem pozwoli wyeliminować błędy oraz znacznie ograniczyć ryzyko wniknięcia chorób. Zaleca się dopuszczenie jedynie pustych, umytych i zdezynfekowanych pojazdów, jeżeli jest to niemożliwe należy odsunąć punkt załadunku zwierząt możliwie daleko od gospodarstwa.
Otoczenie budynków inwentarskich	Powierzchnie przylegające bezpośrednio do budynków inwentarskich należy oczyścić z wszelkich zbędnych urządzeń i materiałów, tak aby nie stanowiły one rezerwuaru dla gryzoni i innych szkodników. Trawa powinna być wykoszona, lub wysypana kamieniami.	
Pracownicy oraz goście	Dostęp do strefy czystej gospodarstwa należy opisać Procedurą wejścia. Powinna ona zawierać niezbędne instrukcje dla osób wchodzących do stref produkcyjnych. Zaleca się zastosowanie przynajmniej wymogu pisemnej rejestracji wejścia, mycie i dezynfekcję rąk oraz zmianę obuwia i odzieży na właściwe gospodarstwu.	Procedura wejścia musi być ściśle przestrzegana przez wszystkie osoby wchodzące do strefy czystej gospodarstwa niezależnie od rangi oraz częstości wejść.
Okres bez kontaktu	Zaleca się wdrożenie zasady wejścia na strefę czystą gospodarstwa jedynie po okresie braku kontaktu z trzodą chlewną dzikami. W przypadku polowania oraz kontaktu z	Zasady utrzymywania kwarantanny należy opracować dla każdego gospodarstwa indywidualnie. Odstępstwem od reguły mogą być zasady poruszania się osób zatrudnionych w

	dzikami – 72h, w przypadku kontaktu z trzodą chlewną – optymalnie 48h.	większych organizacjach, które poruszają się zgodnie z przepływem świń.
Posiłki	Należy wyznaczyć miejsce spożywania posiłków przez osoby zatrudnione do obsługi stada. Należy wdrożyć zakaz spożywania wieprzowiny i dziczyzny, jeżeli punkt spożywania posiłków jest usytuowany w strefie czystej	Należy rozważyć możliwość wdrożenia cateringu właścicielskiego.
Ubrania i obuwie	Gospodarstwo powinno zapewnić wszystkim pracownikom oraz gościom odpowiednio oznakowane ubranie oraz obuwie w zależności od strefy gospodarstwa. Ubrania i obuwie powinno być łatwe do rozróżnienia (np. podział na kolory) i prane na fermie. W przypadku małych ferm dopuszczalne jest pranie odzieży na zewnątrz.	Zapewnienie odzieży i obuwia pracownikom leży po stronie pracodawcy. Używanie prywatnych ubrań wprowadza chaos i brak możliwości weryfikacji przestrzegania procedur.
		Ubrania i odzież powinny być należytej jakości, aby ich używanie było komfortowe dla załogi fermy.
Przedmioty osobiste	Należy ograniczyć do minimum ilość przedmiotów osobistych przynoszonych na strefę czystą przez pracowników i gości gospodarstwa. Zaleca się, aby wszelkie rzeczy osobiste zastawić w słuzach lub pomieszczeniach socjalnych. O ile to konieczne, wnoszenie prywatnych telefonów komórkowych, sprzętów elektronicznych, okularów, biżuterii itp. powinno być poprzedzone dezynfekcją. Przedmioty higieny osobistej, lekarstwa itp. Powinny być zapewnione przez pracodawcę	Należy wyeliminować wnoszenie na teren strefy czystej gospodarstwa wszelkich toreb, plecaków a także etui telefonów, których dezynfekcja jest niemożliwa. W przypadku pracowników palących zaleca się zakup papierosów, które nie będą wynoszone poza strefę czystą gospodarstwa.
Woda	Woda przeznaczona dla zwierząt musi pochodzić z przebadanego źródła. Jakość wody przeznaczonej dla zwierząt oraz mycia budynków inwentarskich musi być zgodna z krajową normą.	Woda dla zwierząt powinna być przebadana co najmniej raz w roku, również pod względem skażenia biologicznego.
Pasza	Wszystkie magazyny pasz i komponentów pasz muszą być zabezpieczone przed dostępem zwierząt domowych i dzikich. Komponenty zbożowe i słomę najlepiej poddać należytej kwarantannie (zboża – 30 dni, słoma – 90 dni), jeżeli	Zaleca się poddawanie paszy obróbce termicznej np. granulacji. Produkcja pasz powinna być opisana procedurą. W PBB należy wykazać dostawców i magazyny komponentów pasz.

	poходzą z obszarów zagrożonych ASF, obligatoryjnie powinny być poddane podany okresom kwarantanny.	Zasady funkcjonowania mieszalni pasz powinny być określone procedurą.
Zakup zwierząt	Zakup zwierząt powinien być ograniczony do minimum. Zwierzęta powinny być zakupowane ze stada o znanym i potwierdzonym statusie zdrowotnym, najlepiej od jednego dostawcy, dotyczy to również zakupu nasienia. W przypadku zakupu zwierząt produkcyjnych należy operować jednostkami produkcyjnymi na zasadzie całej pełnej/całe puste. Przy transporcie zakupionych zwierząt powinno się korzystać z własnych środków transportu, lub sprawdzonych przewoźników.	Zakup zwierząt jest jednym z punktów krytycznych. Stan zdrowotny zwierząt powinno się sprawdzać przed każdym planowanym zakupem.
Kwarantanna	W przypadku zakupu zwierząt hodowlanych zaleca się stosowanie okresu kwarantanny w specjalnie do tego przeznaczonych budynkach. Kwarantanna dla zwierząt przywożonych do gospodarstwa z innych lokalizacji powinna być usytuowana możliwie daleko od podstawowych budynków inwentarskich. Kwarantanna musi być zorganizowana na zasadzie całej pomieszczenie pełnej/całe puste. Kwarantanna powinna trwać wystarczająco długo, aby możliwe było przebadanie i aklimatyzacja zwierząt przed dołączeniem ich do stada podstawowego, minimum 21 dni. Kwarantanna i musi posiadać osobne miejsca składowania paszy, dedykowany sprzęt, urządzenia oraz ubrania i obuwie dla obsługi. Do obsługi zwierząt powinno się oddelegować pracowników niezwiązanych z obsługą stada podstawowego, lub obsługę tych zwierząt ustawić na koniec dnia bez konieczności powrotu personelu do obsługi stada podstawowego.	Organizację kwarantanny dla zwierząt należy opisać procedurą.

Sprzedaż zwierząt	Należy określić zasady obowiązujące przy sprzedaży każdej kategorii zwierząt: prosiąt, warchlaków, zwierząt hodowlanych, nasienia, tuczników, brakowanych macior i knurów oraz tuczników drugiej klasy.	Zasady sprzedaży każdej kategorii zwierząt powinny być opisane procedurą.
Punkt odbioru nasienia	Powinien być zlokalizowany w części brudnej gospodarstwa, zorganizowany w sposób zabezpieczający dostęp do strefy czystej oraz ograniczający krzyżowanie się dróg transportu nasienia z drogami wewnętrznymi.	Należy unikać wjazdu pojazdu rozwożącego nasienie na teren gospodarstwa.
Sprzęt i urządzenia	Sprzęt i urządzenia powinny być przydzielone do poszczególnych stref gospodarstwa i odpowiednio oznakowane. Ich przemieszczanie pomiędzy strefami powinno być ograniczone do minimum i poprzedzone odpowiednimi zabiegami mycia i dezynfekcji. Należy kategorycznie wyeliminować możliwość użyczenia oraz pożyczania sprzętu i urządzeń do obsługi innych gospodarstw. Wszystkie opisane zasady stosuje się zarówno do środków transportowych, sprzętu do obsługi zwierząt i urządzeń.	Należy zwrócić szczególną uwagę na obce środki transportu pasz, towarów oraz ubornika i gnojowicy.
Dostawa towarów	Dostawa towarów (poza lekami) powinna być opisana procedurą i wymagać przynajmniej okresu 48h kwarantanny. Optymalnym rozwiązaniem jest wydzielenie specjalnego pomieszczenia do przeprowadzania dezynfekcji i kwarantanny dostarczanych do gospodarstwa towarów i sprzętów. W małych fermach nieposiadających specjalnego pomieszczenia okres kwarantanny może być skrócony.	O zasadach dostaw towarów należy poinformować dostawców.
Gospodarowanie martwymi zwierzętami	Punkt odbioru padliny najlepiej usytuować na granicy strefy brudnej i rzyzka. Dopuszczalne jest również usytuowanie wewnątrz strefy brudnej w bezpiecznej odległości od strefy czystej. Powinien on być dobrze zabezpieczony przed dostępem zwierząt dzikich i domowych, zorganizowany w sposób zapewniający brak kontaktu sprzętu i personelu fermy z firmą odbierającą padlinę.	Można zastosować oddzielny przedział czasowy do manipulacji padliną dla personelu fermy i firmy utylizacyjnej. Miejsce odbioru padliny powinno być zorganizowane i wykonane w sposób zapewniający utrzymanie higieny, posiadające wyznaczone miejsce do wykonywania sekcji zwłok możliwe do mycia i dezynfekcji.

Ochrona przed szkodnikami	Ferma musi prowadzić program ochrony przed szkodnikami. Należy zabezpieczyć fermę przed gryzoniami oraz posiadać program zwalczania owadów w budynkach inwentarskich, a w przypadku wzmoczenia problemu zastosować plan awaryjny. Należy wyeliminować również dostęp ptaków i innych zwierząt dzikich do magazynów pasz, komponentów pasz i miejsc magazynowania padliny. Należy dbać o porządek i nisko przyciętą trawę w najbliższym sąsiedztwie budynków inwentarskich.	W przypadku dużego problemu należy wezwać wyspecjalizowaną firmę w celu normalizacji sytuacji.
Zwalczanie owadów	Gospodarstwo powinno prowadzić działania prewencyjne i zwalczające ilość owadów metodami chemicznymi lub mechanicznymi.	W przypadku dużego problemu należy wezwać wyspecjalizowaną firmę w celu normalizacji sytuacji.
Obornik i gnojowica	Usuwanie obornika i gnojowicy należy przeprowadzać drogą brudną. W przypadku nieposiadania własnych sprzętów do usuwania gnojowicy należy zadbać o czystość, dezynfekcję i kwarantannę sprzętów pożytecznych. Ścieki komunalne nie mogą być mieszane z gnojowicą.	Wywóz obornika i gnojowicy wiąże się z dużym ryzykiem, gdyż na kołach pojazdów wyjeżdżających na pole często gromadzi się błoto i bród z pól, gdzie bytują dziki. Należy powziąć szczególne środki bezpieczeństwa na czas wywożenia odchodów z gospodarstwa.
Remonty i naprawy	Należy opracować procedury i instrukcje dotyczące stosowania zasad wymagań bioasekuracji podczas konieczności dokonywania napraw, remontów, czy konserwacji urządzeń lub innej infrastruktury budynku gdzie przebywają świnię, przechowuje się pasze i ściółkę, w tym zasady wejścia do tych budynków i wyjścia;	Przy dokonywaniu konserwacji i napraw należy zwrócić szczególną uwagę na wypełnianie procedury wejścia przez osoby z zewnątrz, a także na higienę sprzętów wnoszonych na teren strefy czystej gospodarstwa. Przy znacznych remontach lub rozbudowie zaleca się wyłączyć część remontowaną ze strefy czystej gospodarstwa, przesuując granice strefy i zabezpieczając jej nowe granice.
Zagospodarowanie odpadów komunalnych	Odpady komunalne należy gromadzić w wyznaczonych miejscach zabezpieczonych przed dostępem zwierząt	

	domowych oraz dzikich. Odbiór odpadów komunalnych powinien się odbywać poza strefą brudną фермы.	
Zagospodarowanie odpadów weterynaryjnych	W PBB należy wykazać ścieżkę utylizacji materiałów skażonych.	
Bioasekuracja wewnętrzna	Należy opracować zestaw procedur opisujących bioasekuracji wewnętrznej w gospodarstwie, obejmującą min: - kolejność obsługi zwierząt (od zdrowych po chore, od najmłodszych po najstarsze), - zasady przemieszczania się pracowników pomiędzy jednostkami produkcyjnymi - zasady mycia i dezynfekcji sprzętów - zasady używania igieł, strzykawek, kateterów, skalpeli i innych tego typu, - zasady przemieszczania prosiąt i robienia mamek - zasady mycia i dezynfekcji jednostek produkcyjnych - zasad organizacji zasiedleń (gęstość obsady, zasada całe pełne/całe puste) - inne tego typu	
Mycie i dezynfekcja budynków inwentarskich, środków transportu oraz sprzętu	Należy opracować procedurę mycia i dezynfekcji obejmującą poszczególne etapy procesu oraz wykaz środków myjących i dezynfektantów. Procedura powinna również określać czas każdego z etapów.	Gospodarstwo powinno prowadzić rejestr mycia i dezynfekcji budynków inwentarskich oraz wdrożyć wewnętrzny system kontroli skuteczności przeprowadzania tych zabiegów.
Program weterynaryjny oraz analiza stanu zdrowotnego stada	Każda ferma powinna posiadać plan weterynaryjny opracowany przez nadzorującego lekarza weterynarii. Plan powinien zawierać informacje na temat monitoringu statusu zdrowia stada, planu szczepień oraz parametrów służących do określenia wystąpienia stanu alarmowego.	Gospodarstwo może posługiwać się elektronicznym systemem zarządzania stadem, gdzie badane są parametry produkcyjne stada. Na podstawie ich analizy, oraz określenia poziomów progowych załoga фермы musi rozpoznać sytuację alarmową związaną ze zdrowotnością określonej grupy produkcyjnej.
Szkolenia i informacje	Gospodarstwo musi mieć opisany system szkoleń stanowiskowych i wprowadzających dla pracowników. Pracownicy powinni przynajmniej raz w roku przechodzić	Szkolenia dla obsługi muszą być udokumentowane, poświadczane podpisem

	szkolenie dotyczące zasad bioasekuracji, oraz każdorazowo przy zmianie procedur operacyjnych. Szkolenie muszą obejmować co najmniej: - zasady higieny, wejścia i wyjścia do/z budynków, gdzie utrzymywane są świnię, w tym zmianę odzieży i obuwia, - zasady prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, obuwia, urządzeń, sprzętu i pomieszczeń, - podstawowej oceny stanu zdrowia świń - zasady bioasekuracji	prowadzącego i uczestników, oraz wykazem zagadnień przekazanych podczas szkolenia. O zasadach bioasekuracji przy obsłudze zwierząt w gospodarstwie powinni też być poinformowani domownicy. W gospodarstwach nie zatrudniających osób z zewnątrz do obsługi świń, paszy i materiałów ściółkowych spełnienie tego wymogu następuje przez posiadanie ulotek informacyjnych, uczestnictwie w spotkaniach szkoleniowych w sprawie zasad kontroli i zapobiegania ASF organizowanych dla hodowców świń;
Wymogi wobec pracowników	Pracowników gospodarstw trzody chlewnej obowiązują zakaz utrzymywania świń we własnym gospodarstwie lub pracy w innym gospodarstwie utrzymującym świnię. Zasady te powinny być regulowane umową pisemną między pracodawcą, a osobą zatrudnioną.	Warto rozważyć rozszerzenie zakazu również na osoby mieszkające w jednym gospodarstwie domowym z pracownikami.
Przegląd procedur operacyjnych	Przeglądu procedur operacyjnych należy dokonać co najmniej raz w roku lub po każdej znaczącej zmianie produkcyjnej lub innej mającej wpływ na biobezpieczeństwo fermy.	
Wewnętrzny system kontroli	Należy ustalić częstotliwość przeglądu Planu Środków Bezpieczeństwa oraz zasady formułowania i wdrażania wniosków. Częstotliwość przeglądu planu powinna być wykonywana raz do roku i po każdym wystąpieniu istotnego (przekroczenie przekroczenia krytycznego poziomu parametru służącego monitorowaniu stanu zdrowia) problemu zdrowotnego na fermie. Wnioski powinny być formułowane na piśmie wraz z opisem działań naprawczych.	Należy wskazać osoby odpowiedzialne za działania i dokumentowanie planu środków bezpieczeństwa fermy.

Należy wskazać zasady komunikowania wniosków i działań naprawczych oraz sposób ich wdrożenia. Należy dokonać (jeśli konieczne) zmian w Planie Środków Bezpieczeństwa.	
--	--

III DOKUMENTY POMOCNICZE

W Planie Środków Bezpieczeństwa należy umieścić wszelkie dokumenty związane z bioasekuracją, min.:

1. Plan fermy
2. Plan okolicy fermy
3. Lista kontaktowa
4. Plan awaryjny na wypadek wystąpienia ASF
5. Procedury:
 - czyszczenia i korzystania z obuwia i ubrań roboczych
 - sekcji zwłok świń
 - odbioru padłych świń przez zatwierdzony podmiot,
 - korzystania z rampy wyładowczo-załadowczej,
 - procedury przeprowadzania zabiegów DDD,
 - zagospodarowania odchodów i odpadów,
 - zarządzania zdrowiem stada – program zdrowotny dla stada,
 - konserwacja i utrzymywanie obiektów – zasady wykonywania remontów,
 - szkoleń i komunikacji z pracownikami,
 - dotyczące higieny osobistej dla personelu i osób postronnych w tym spożywania posiłków,
 - wewnętrznej weryfikacji programu bioasekuracji,
 - używania sprzętu
 - procedura przejścia między strefami
6. Wzory rejestrów i protokołów:
 - zwierząt przywozonych i wywożonych z fermy, w tym zakup losztek remontowych i knurów,
 - dostaw i przechowywania paszy,
 - wjazdu na fermę innych pojazdów
 - dostaw sprzętu, wyposażenia i materiałów,
 - odbioru padłych zwierząt i innych odpadów,
 - czyszczenia, mycia i dezynfekcji miejsc składowania padłych zwierząt po ich usunięciu, w tym miejsc wykonywania sekcji,
 - ewidencji zakupu i zużycia środków dezynfekcyjnych. Insektycydów (jeśli dotyczy)
 - protokoły dezynfekcji sprzętu środków transportu przed wprowadzeniem na teren fermy,
7. Inne:
 - wykaz maszyn i urządzeń użytkowanych na fermie dla każdej części wykaz pracowników wraz z oświadczeniami o braku kontaktu ze świniami poza miejscem pracy w tym gospodarstwie oraz posiadaniu wiedzy o zakazie kontaktu z dzikami i ich zwłokami na 72 h przed przystąpieniem do pracy
 - wykaz szkoleń pracowników
 - przeprowadzone kontrole PLW

Niniejszy dokument został opracowany przy współpracy i na podstawie dokumentów opracowanych przez Panią Karolinę Krasicką – Maciorowską, Vestin

Wytyczne Głównego Lekarza Weterynarii dotyczące praktycznego wdrażania zasad spełniania wymagań bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnię zgodnie z wymaganiami załącznika II RWK 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

1. Zasady bioasekuracji ustanawia załącznik II do RWK 7 kwietnia 2021r. ustanawiającego specjalne środki kontroli w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń.

2. Zasady bioasekuracji dotyczą gospodarstw utrzymujących świnię:

- w obszarze objętym ograniczeniami I,
 - w obszarze objętym ograniczeniami II,
 - w obszarze objętym ograniczeniami III,
- z których
- świnię będą wywożone poza obszary objęte ograniczeniami;
 - materiał biologiczny będzie wywożony poza obszary objęte ograniczeniami;
 - UPPZ będą wywożone poza obszary objęte ograniczeniami;
 - świeże mięso, surowe wyroby mięsne oraz produkty mięsne otrzymane ze świń utrzymywanych i ubitych w obszarze objętym ograniczeniami II i III będą wywożone poza te obszary.

3. Gospodarstwa, które wprowadzają na rynek zarówno zwierzęta, jak i ww. produkty zwierzęce opisane w pkt 2. muszą wdrożyć następujące zasady utrzymania świń:

a) nie może być bezpośredniego ani pośredniego kontaktu między utrzymywanymi świnią, a co najmniej:

- (i) innymi świnią utrzymywanymi w innych gospodarstwach (np. zakaz naturalnego krycia loch i loszek przez knura pochodzącego z innego gospodarstwa; nie utrzymywanie własnych świń przez pracowników zatrudnionych spoza ferm obsługujących świnię, materiały paszowe używane w gospodarstwie lub materiał ściółkowy; zakaz pożyczania i przywożenia do okresowego użycia sprzętu i narzędzi służących do obsługi świń z i do innych gospodarstw. Wyjątek stanowiłby specjalistyczny sprzęt i urządzenia niezbędny do użycia w budynkach gdzie przebywają świnię po uprzednio wykonanych zabiegach czyszczenia i dezynfekcji);
- (ii) dzikami zarówno żywymi, tuszami dzików odstrzelonych lub zwłokami dzików padłych;

b) każdorazowa zmiana obuwia i odzieży roboczej przy wejściu i wyjściu do/z budynku inwentarskiego, w którym przebywają świnię. Należy ustanowić wydzieloną strefę (np. oddzielną ścianką działową lub ławką), poza którą nie można przemieszczać się bez zmiany odzieży i obuwia;

c) mycie i dezynfekcja rąk oraz dezynfekcja obuwia przy wejściu do pomieszczeń inwentarskich (środki używane do odkażania spełniają wymagania i zarejestrowanych zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych);

d) brak jakiegokolwiek kontaktu z utrzymywanymi świnią przez okres co najmniej 48 godzin przez osoby uczestniczące w polowaniu lub odstrzale

sanitarnym, na którym pozyskano dziki lub jakiegokolwiek innego kontaktu z dzikami, tuszami lub zwłokami dzików;

e) obowiązuje zakaz wstępu nieupoważnionych osób lub wjazdu nieupoważnionych środków transportu do gospodarstwa, w tym do pomieszczeń, w których trzymane są świnię. Oznacza to konieczność rejestracji wraz z zapisaniem celu wizyty wszystkich osób wchodzących do budynków inwentarskich o istotnym znaczeniu jak chlewnia, magazyn materiałów ściółkowych i pasz;

f) obowiązkowe jest rejestrowanie wszystkich osób i środków transportu, wkraczających do gospodarstwa, w którym trzymane są świnię (przykłady rejestrów znajdują się na stronie (<https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/materialy-pomocnicze-dla-hodowcow-swin>));

g) pomieszczenia i budynki gospodarstwa, w którym trzymane są świnię, muszą:

- (i) być zbudowane w taki sposób aby żadne inne zwierzęta z zewnątrz nie mogły wejść do budynków lub pomieszczeń, ani mieć kontaktu ze świniami utrzymywanymi w budynku/pomieszczeniu, ich paszą i ściółką (system zabezpieczeń przeciw owadom może być zorganizowany poprzez używanie lamp owadobójczych, lepów, repelentów, środków owadobójczych używanych na zewnątrz i wewnątrz budynków, larwicydów oraz odpowiednim zabezpieczeniu zbiorników przechowywania gnojowicy (obornika), osuszaniu terenu wokół budynków (nie dopuszczenie do utrzymywania się stojącej wody, bezodpływowych oczek wodnych itp.);
- (ii) umożliwiać wykonanie mycia i dezynfekcji rąk;
- (iii) umożliwiać dokonanie mycia i dezynfekcji tych pomieszczeń;
- (iv) posiadać warunki w postaci wydzielonego miejsca do zmiany obuwia i odzieży przed wejściem do pomieszczeń, w których trzymane są świnię (np. szatni przepustowej lub miejsca oddzielonego ławką, ścianką działową itp.);

h) posiadać ogrodzenie chroniące przynajmniej pomieszczenia, w których trzymane są świnię oraz budynki, w których przechowywana jest pasza i ściółka. Ogrodzenie gospodarstwa, które obejmuje poza ww. wymienionymi także obiekty mieszkalne i inne, w szczególności siedlisko, uznaje się za spełniające powyższe wymaganie. Ściany budynków z odpowiednio zabezpieczonymi otworami okiennymi i nie posiadającą otworów wejściowych/wjazdów do budynku, połączone z biegnącym od tej ściany ogrodzeniem mogą stanowić barierę spełniającą wyznaczony cel.

4. Posiadanie „Planu bezpieczeństwa biologicznego”. Plan bezpieczeństwa biologicznego obejmuje co najmniej:

- (i) ustanowienie w gospodarstwie stref „czystych” i „brudnych” dla pracowników, w zależności od typu gospodarstwa, takich jak szatnie, prysznic, stołówka.
Część czysta może obejmować wyłącznie budynki inwentarskie oraz miejsca przechowywania gotowej do użycia paszy i ściółkę. Nie wymaga się tzw. szatni przepustowych ale jeśli jest to musi być zaznaczone, że szatnia na ubrania używane poza budynkami jest częścią brudną,
- (ii) ustanowienie zasad dotyczących wprowadzania nowych świń do gospodarstwa. W przypadku zakupu świń - czy zakupione świnię wprowadzane są do budynków/pomieszczeń, w których już przebywają zwierzęta, czy stosowany jest system całe puste - całe pełne. Jeśli w budynku przebywają już inne świnię - w jaki sposób nowe świnię zostaną odizolowane na okres 30 dni od dnia ich wprowadzenia np. poprzez umieszczenie ich w osobnym kojcu i wykonywanie ich obsługi na końcu. Czy wprowadzanym świniom towarzyszy dokumentacja poświadczająca miejsce pochodzenie (świadczenie zdrowia);
- (iii) opracowane procedury czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń, środków transportu, sprzętu przetrzymywanego na fermie i higieny pracowników (osób obsługujących świnię);
- (iv) opracowane zasady zapewnienia żywności dla pracowników na terenie gospodarstwa oraz zakazu trzymania świń przez osoby pracujące bezpośrednio przy świniach;
- (v) jeśli dotyczy - program szkoleń dla pracowników, w tym każdego nowoprzyjętego do pracy przed podjęciem czynności, obejmujący co najmniej: zasady higieny, wejścia i wyjścia do/z budynków, gdzie utrzymywane są świnię, w tym zmianę odzieży i obuwia, zasady prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk, obuwia, urządzeń, sprzętu i pomieszczeń, podstawowej oceny stanu zdrowia świń. O zasadach bioasekuracji przy obsłudze zwierząt w gospodarstwie powinni też być poinformowani domownicy.
W gospodarstwach nie zatrudniających osób z zewnątrz do obsługi świń, paszy i materiałów ściółkowych spełnienie tego wymogu następuje przez posiadanie ulotek informacyjnych, uczestnictwie min raz na 2 lata w spotkaniach szkoleniowych w sprawie zasad kontroli i zapobiegania ASF organizowanych dla hodowców świń;
- (vi) ustanowienie i przegląd minimum raz na rok lub kiedy zaistnieje potrzeba, zasad obejmujących przemieszczanie się ludzi, zwierząt, urządzeń i sprzętu wewnątrz gospodarstwa w celu zapewnienia właściwego oddzielenia różnych jednostek epizootycznych (np. budynków, obszarów produkcyjnych fermy jak porodówki, odchownie, tuczarnie), zasady dotyczące ustanowienia konkretnych wejść i wyjść do budynków oraz uniknięcia bezpośredniego lub pośredniego kontaktu świń z UPPZ, odpadami kuchennymi powstającymi w gospodarstwie, a

- także zwierzętami z innych jednostek epizootycznych. Opracowane procedury przekazania padłych świń do unieszkodliwienia w zakładach sektora utylizacyjnego (odbiór przez uprawniony podmiot z podaniem nazwy i kontaktowego numeru telefonu lub adresu mailowego, wypełnienie oświadczeń w dokumentach handlowych o zgłoszeniu upadków do PLW;
- (vii) procedury i instrukcje dotyczące stosowania zasad wymagań bioasekuracji podczas konieczności dokonywania napraw, remontów, czy konserwacji urządzeń lub innej infrastruktury budynku gdzie przebywają świnie, przechowuje się pasze i ściółkę, w tym zasady wejścia do tych budynków i wyjścia;
 - (viii) zasady przeprowadzania audytów i/lub samooceny opracowanych i stosowanych zasad bioasekuracji w tym „Planu bezpieczeństwa biologicznego”. Taki przegląd dokumentacji powinien być robiony minimum raz na rok lub po każdej zmianie jak zwiększenie produkcji (nowe budynki), zmiany sposobu zakupu zwierząt, zmiana typu gospodarstwa np. z cyklu zamkniętego na tucz. W przypadku gospodarstw do 300 sztuk średniorocznie audyt przeprowadzany będzie w ramach kontroli PLW.

5. Kontrole PLW lub urzędowych lekarzy weterynarii w gospodarstwach prowadzone są z częstotliwością:

- w obszarach objętym ograniczeniami I i II: dwa razy do roku w odstępach min. 4 miesięcy. Kontrola sprawdzająca w przypadku wykrytych uchybień może być zaliczona do wymogu częstotliwości wizyt jeśli odbywała się z uwzględnieniem nakazanego interwału czasowego,
- w obszarze objętym ograniczeniami III: cztery razy do roku w odstępach 3 miesięcznych. Liczba kontroli może być zmniejszona do 2 kontroli rocznie, jeśli ostatnia kontrola warunków utrzymania świń potwierdziła spełnienie wymagań bioasekuracji oraz prowadzony jest monitoring i nadzór choroby określony przepisami art. 16 ust. 1 lit. c RWK.

6. Wobec gospodarstw, które nie umieszczają na rynku świń i produktów pochodzących od świń lub nie przemieszczają świń poza obszar objęty ograniczeniami, w którym same się znajdują, w dalszym ciągu i w pełnym zakresie należy stosować przepisy rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 sierpnia 2021 r. *w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń*. W zakresie przemieszczeń wewnątrz obszarów objętych ograniczeniami oznacza to przede wszystkim, że przemieszczenia wymagają uzyskania pozwolenia właściwego PLW, zaopatrzenia przesyłki w świadectwo zdrowia oraz nie muszą być poprzedzone pobraniem prób do badań laboratoryjnych w kierunku ASF.

INFORMACJA
DLA ROLNIKÓW UTRZYMUJĄCYCH ŚWINIE
W SPRAWIE PLANU BEZPIECZEŃSTWA BIOLOGICZNEGO

Przypominam, że posiadanie planu bezpieczeństwa biologicznego, jest jednym z wymagań zawartych w załączniku II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. *ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń zwanego dalej RWK 2021/605*. Stanowi on podstawę do możliwości dokonania przemieszczeń świń z gospodarstw zlokalizowanych na obszarach objętych ograniczeniami I, II i III. Należy pamiętać, że brak spełniania w/w wymogu po dniu 31 października 2021r., będzie stanowił poważną przeszkodę dla możliwości wywozu świń poza wymienione obszary.

Inspekcja Weterynaryjna przeprowadziła od kwietnia 2021r. w tym zakresie 17 792 szkoleń i kontroli instruktażowych gospodarstw dla rolników utrzymujących świnie.

Warunkiem wdrożenia skutecznej bioasekuracji jest udokumentowanie przestrzegania określonych zasad, aby maksymalnie ograniczyć ryzyko występowania zakażeń ASF u zwierząt. Aby pomóc Państwu w spełnieniu tego wymagania przypominam o nim oraz informuję, że na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii pod linkiem: <https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/afrykanski-pomor-swini> dostępne są wzory dokumentów:

- Wzór dokumentu „Plan bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw utrzymujących świnie w liczbie 300 sztuk średniorocznie, nie zatrudniających pracowników do obsługi zwierząt, i produkcji pasz spoza gospodarstwa”.
- Wzór dokumentu „Plan bezpieczeństwa biologicznego dla gospodarstw utrzymujących świnie w liczbie powyżej 300 sztuk średniorocznie.”
- Wytyczne dotyczące praktycznego wdrażania zasad spełniania wymagań bioasekuracji w gospodarstwach utrzymujących świnie zgodnie z wymaganiami załącznika II RWK 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

Należy podkreślić, że wzory niniejszych dokumentów mają charakter poglądowy, co oznacza, że inne wcześniejsze plany sporządzone przez producentów świń, a odpowiadające wymaganiom RWK 2021/605 zatwierdzone przez Powiatowego Lekarza Weterynarii będą respektowane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Sporządzone wzory dokumentów są kierowane przede wszystkim do rolników, którzy zwracają się do terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej o pomoc i wskazówki w tym zakresie.

Apeluję do Rolników, właścicieli gospodarstwa utrzymujących świnie w obszarach objętych ograniczeniami w związku z ASF o jak najszybsze sporządzenie planów bezpieczeństwa biologicznego oraz ich zatwierdzenia u właściwego powiatowego lekarza weterynarii przed datą 31 października 2021r.

dr n. wet. Mirosław Welz

Główny Lekarz Weterynarii